

שיעור מספר 2 – פסיכולוגיה של הכוח והסמכות

מה מקור הרצון לכוח:

שאלות מנחות

- האם ישנם אנשים שבאופן טבעי נוטים לכוח
- האם כוח או נטייה לכוח הינם תורשתיים

נניח ויש לי נטייה כזו והגעתי לעמדת כוח: האם אני מנצל באופן מקסימלי את העמדה הזו ומשפיע על התנהגות ורגשות או האם די בכך שאהיה בעמדת כוח. לצורך זה יש לעדן את המושג הרצון לכוח, כך שהרצון לכוח הוא **הרצון להשפיע** (ולא הרצון ליכולת להשפיע) על מעשיהם ורגשותיהם של אחרים. לכן לצורך העניין נסיק שמי שנלחם מאוד להגיע לעמדת כוח אבל כאשר מגיע הוא לא עושה שימוש בכוחו אינו עונה לקריטריון זה. זה כנראה אומר שהוא הישגי מאוד, אבל זה לא אומר שיש לו צורך בכוח. **מסקנה:** הצורך בכח מוגדר בעצם העשייה (המשתמשת בכוח)

האם כל אחד יכול להשפיע על אחר שיעשה כרצונו:

לא כל אחד יכול לשכנע ולהביא את התוצאה, וגם אם כן, הוא לא בהכרח עושה זאת מתוך צורך לכוח. ישנו גם שכנוע שאינו מגיע מתוך כוח, אלא שכנוע שבא מהגיון.

משחק תפקידים:

מקרה 1

שתי אחיות בבית חולים. אחת אחראית על השנייה ויש נוהל שאומר שבין חולים צריך לשטוף ידיים עם סבון. האחיות האחראית ראתה שהאחות הזוטרת לא עשתה זאת. תפקיד האחיות האחראית הוא להשפיע על ההתנהגות של השנייה.

מאפייני המשחק תפקידים:

כאשר האחיות הזוטרה לא נראית כאילו היא עומדת לעמוד בכך. האחיות הבכירה קרובה להשתמש באיום. ככלל, ההתנהגות שלה מאפיינת משהוא עם צורך בינוני לכוח.

מקרה 2

חבר וחברה. החברה רוצה ללכת למסיבה של האונ' אבל יש להגיע בזוג, הוא לא רוצה ללכת והיא מנסה לשכנע אותו לבוא איתה.

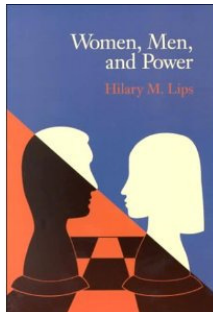
מאפייני המשחק תפקידים:

השיחה בטון ניטרלי – אין רצון לכוח אצל אף אחד מהצדדים
היא בוכה (the tyranny of the weak) ולבסוף הוא משתכנע

סקר: כוח מול סמכות.

>מולא סקר בכתה על ידי הסטודנטים המתייחס למינו של הממלא ולעמדתו בנושא אנשים עם כוח ואנשים בעלי סמכות<
ניתוח הסקר יוצג בשבוע הבא.

את מי אנחנו אוהבים יותר? אין ספק שאת בעל הסמכות. ואכן רוב התשובות נראות כך הן "מעדיפות" את הסמכות ותופסות אותה באור חיובי יותר. עם זאת, בשאלות שעניינן אינטימי יש דווקא נטייה לכוח. בפרט, נשים לרוב יעדיפו בעלי כוח כפרטנר אינטימי. על גברים יותר קשה לדעת כי אין הרבה בקורס, אבל הנטייה היא פחות חד משמעית. **המסקנה היא שיש משהו אטרקטיבי בכוח.**

קריאה נוספת (ומומלצת) – woman, man and power

הכוח כמניע

לכל התנהגות יש מניע (על פי הפסיכולוגיה), חלק מהמניעים תת הכרתיים. הכוח כמניע (על פי ספרו של דייוויד וינטר), אם אנחנו רואים את הכוח, כעניין של להיות במקום ובזמן הנכון, ללא התייחסות לעניין המוטיבציה, אנחנו מזניחים את העובדה שיש אנשים שנמצאים בזמן ובמקום הנכון (ועם היכולות המתאימות) ולמרות כך אינם בוחרים בעמדת הכוח. מכך הוא מסיק שיש עניין של מוטיבציה, ולכן יש מרכיב אישי בעניין של כוח. הוא מבדיל בין כוח מצבי (situational power) לכוח אישי (personal power). הוא טוען שיש מרכיב כזה ומרכיב כזה ושניהם ביחד תורמים לכוח של אותו אדם. וינטר כותב כי כוח בלי מוטיבציה – אין טעם לדון עליו. נכון להגיד שיש סיכויים יותר גבוהים להעלות ברמת הכוח כאשר אתה נמצא בזמן ובמקום הנכון, אבל מבחינה פסיכולוגית יש השפעה אישית של המוטיבציה. זה יהיה המוקד שלנו בהמשך.